

Omgekeerd mentorschap (Reverse Mentoring)

Het doel van deze activiteit is om traditionele rollen om te draaien en mentees in hun kracht te zetten door hen uit te nodigen hun mentor iets te leren of te leiden op basis van hun eigen kennis, ervaring of perspectief. Deze activiteit versterkt het zelfvertrouwen van de mentee, onderstreept de waarde van hun stem en geleefde ervaring, en stimuleert een cultuur van wederzijds leren. Voor mentoren biedt het een waardevolle kans om nederigheid, nieuwsgierigheid en respect voor opkomende stemmen in STEAM te tonen.

Werkwijze:

1. Leg het concept uit (5 minuten)

Leg uit dat mentorschap tweerichtingsverkeer is. Mentoren bieden begeleiding en ervaring, maar mentees brengen frisse perspectieven, creativiteit en inzichten uit hun eigen leven, cultuur of interesses mee. Bij omgekeerd mentorschap krijgt de mentee de kans om het voortouw te nemen en iets terug te geven aan de mentor.

2. Identificeer een kracht of inzicht (10–15 minuten)

Vraag de mentee om na te denken over iets wat ze weten, gebruiken of belangrijk vinden en waarmee ze hun mentor iets kunnen leren. Enkele voorbeelden:

- Een digitaal platform of tool (zoals Canva, TikTok, Notion)
- Een sociaal of cultureel thema waar ze gepassioneerd over zijn
- Een STEAM-onderwerp dat ze op school of zelfstandig verkennen
- Een creatieve vaardigheid zoals 3D-modelleren, programmeren, ontwerpen of verhalen vertellen
- Een perspectief op Gen Z-waarden, media of activisme

Gebruik vragen als:

- “Wat is iets waar je goed in bent of enthousiast over bent, waar anderen je vaak om vragen?”
- “Wat denk je dat jouw mentor misschien nog niet kent of gebruikt?”

3. Plan de uitwisseling (10–15 minuten)

Bedenk samen hoe de mentee het gekozen onderwerp wil delen. Dit kan bijvoorbeeld via:

- Een korte demo of tutorial
- Een presentatie of informeel gesprek
- Het delen van een artikel of video met bijbehorende discussie
- Een gezamenlijke werkopdracht met een nieuwe tool

De rol van de mentor is om te luisteren, vragen te stellen en te reflecteren op wat ze leren.

4. Voer de Reverse Mentoring-sessie uit (15–30 minuten)

Plan tijdens de volgende sessie tijd in voor de mentee om te leiden. Zorg dat ze zich gesteund en voorbereid voelen. Houd de sfeer informeel en samenwerkend.

5. Reflecteer samen (10 minuten)

Bespreek na de sessie:

- Mentee: Hoe was het om te leiden of iets te onderwijzen? Wat heb je over jezelf geleerd?
- Mentor: Wat verraste je? Welke nieuwe inzichten of vaardigheden heb je opgedaan?

Top Tips:

1. Stem af op de fase van de mentee

Elke mentee bevindt zich op een ander punt in hun zelfvertrouwen en loopbaanontwikkeling:

- Voor mentees in een vroege fase: houd de Visuele Loopbaanroutekaart licht en verkennend.
- Voor meer zelfverzekerde mentees: ga dieper in op de Skill Ladder of bied uitdagendere Stretch Challenges aan.
- Kies een onderwerp voor Reverse Mentoring dat aansluit bij hun interesses of sterke punten.

2. Creëer eerst psychologische veiligheid

Voordat je met een activiteit begint, zorg ervoor dat de mentee zich veilig, gehoord en gesteund voelt. Benadruk dat er geen “juist” antwoord of perfecte uitkomst is—deze oefeningen gaan over groei, niet over prestatie.

3. Laat kwetsbaarheid en nieuwsgierigheid zien

Mentoren kunnen deelname stimuleren door zelf ook open te zijn:

- Deel je eigen roadmap of loopbaanomwegen.
- Reflecteer op je eigen ‘stretch’-momenten en wat je daarvan hebt geleerd.
- Toon in Reverse Mentoring oprechte interesse en wees actief lerend.

4. Gebruik visuele hulpmiddelen en sjablonen

Wees niet bang om het visueel en praktisch te maken. Gebruik geprinte sjablonen, whiteboards of online tools zoals Jamboard of Canva. Dat maakt het proces leuk en creatief—en voelt niet als ‘weer een opdracht’.

5. Kom terug op elke activiteit en bouw verder

Deze oefeningen zijn geen eenmalige acties. Kom regelmatig terug op:

- De Roadmap om doelen te evalueren
- Stretch Challenges als onderdeel van blijvende ontwikkeling
- Reverse Mentoring als manier om de machtsverhouding te verschuiven en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen